

Dosarul nr. 2ra-649/23
2-21092719-01-2ra-04052023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Sv. Ghercavii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cereal Logistic”, în proces de insolvabilitate, Balan Vladimir,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cereal Logistic”, în proces de insolvabilitate împotriva lui Lupăcescu Nicolae cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cereal Logistic”, în proces de insolvabilitate, Balan Vladimir, s-a admis apelul declarat de Lupăcescu Nicolae, s-a casat integral hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și s-a pronunțat o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 21 iunie 2021, reprezentantul SRL „Cereal Logistic”, lichidatorul Balan Vladimir, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lupăcescu Nicolae, prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 4 920 900 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 4 803,63 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 14.07.2020 s-a dispus intentarea procedurii de faliment simplificat față de SRL „Cereal Logistic”, iar în calitate de lichidator al debitorului a fost desemnat administratorul autorizat Vladimir Balan. Examinând activitatea debitorului SRL „Cereal Logistic” s-a constatat că în temeiul contractului de împrumut din 01.06.2017, debitorul a acordat lui Nicolae Lupăcescu un împrumut în mărime de 215 000 de lei, iar conform delegațiilor de retragere a numerarului din contul bancar al debitorului, Nicolae Lupăcescu a încasat mijloace bănești în sumă de 4 705 900 de lei, pentru

achiziționarea producției agricole, care până în prezent nu au fost rambursate sau transmise în casa întreprinderii.

Reclamantul a indicat că, la data întocmirii prezentei cereri de chemare în judecată, datoria lui Nicolae Lupăcescu față de SRL „Cereal Logistic” constituia 4 920 900 de lei. Drept urmare, prin reclamațiile din 23.04.2021 și din 18.05.2021 lichidatorul SRL „Casa Video” a solicitat împrumutului să achite datoria restantă în termen de 5 zile, însă reclamațiile expediate s-au restituit ca fiind nereclamate.

Astfel, lichidatorul SRL „Cereal Logistic” apreciază ca fiind ilegală trăgânarea transmiterii/restituirii de către Nicolae Lupăcescu către SRL „Cereal Logistic” a mijloacelor bănești primite ca împrumut și încasate din contul bancar al întreprinderii în sumă de 4 920 900 de lei, fapt ce impune necesitatea încasării silite a datoriilor.

A mai indicat că, contrar prevederilor art. 1242 alin. (1) din Codul civil, Nicolae Lupăcescu, nu a restituit mijloacele bănești împrumutate de SRL „Cereal Logistic”, deținând astfel, o obligație pecuniară echivalentă cu suma împrumutată în mărime de 215 000 de lei.

Susține reclamantul că la caz, împrumutul acordat de către SRL „Cereal Logistic” lui Nicolae Lupăcescu se confirmă prin dispozițiile de plată emise de SRL „Cereal Logistic”, care confirmă achitarea la data de 12.06.2017, 19.06.2017 și 21.06.2017 pe contul bancar al pârâtului a împrumutului în sumă totală de 215 000 lei.

Prin urmare, având în vedere că de la data notificării pârâtului prin somația din 03.03.2021, și din 26.04.2021, recepționate de destinatar la 09.03.2021 și respectiv la 27.04.2021, conform informației ÎS „Poșta Moldovei” au trecut mai mult de 30 zile, scadența fiind data de 08.04.2021, iar datoria nu a fost achitată, aceasta urmează a fi încasată silit din contul pârâtului. Potrivit prevederilor art. 1979 alin. (1) Cod civil, Nicolae Lupăcescu dispune de obligația de a achita în favoarea SRL „Cereal Logistic” mijloacele bănești cu care s-a îmbogățit nejustificat din contul SRL „Cereal Logistic” și anume suma de 4 705 900 de lei.

De asemenea, a relatat că, ridicarea mijloacelor bănești menționate de pe contul bancar al SRL „Cereal Logistic” de către Nicolae Lupăcescu se confirmă prin delegațiile de ridicare a numerarului și chitanțele de transmitere a banilor eliberate de BC „Moldindconbank” SA și BC „Energbank” SA.

Reclamantul a mai remarcat că, la toate plățile datorate de către Nicolae Lupăcescu aferente contractului de împrumut și neachitate la scadență, urmează a fi achitată în folosul pârâtului o dobândă de întârziere în mărime de 11,65% pe perioada 09.04.2021 până la achitarea datoriei sau până la adoptarea hotărârii judecătorești, cu calcularea acesteia pentru fiecare zi de întârziere. Potrivit calculului menționat, dobânda de întârziere calculată până la data întocmirii cererii de chemare în judecată constituia suma de 4 803,63 de lei.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Cereal Logistic” împotriva lui Lupăcescu Nicolae privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Lupăcescu Nicolae, în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, suma de 4 920 900 de lei.

S-a încasat de la Lupăcescu Nicolae, în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, dobânda de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei.

S-a încasat de la SRL „Cereal Logistic”, în contul statului, taxa de stat în sumă de 50 000 de lei în termen de nu mai târziu de 6 luni din data adoptării hotărârii.

S-a respins pretenția SRL „Cereal Logistic” împotriva lui Lupăcescu Nicolae privind încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 69-71).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 23 octombrie 2021, lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 19 octombrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care s-a respins cerința de încasare a cheltuielilor de judecată și prin care s-a dispus încasarea din contul SRL „Cereal Logistic” a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei, cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii și încasarea taxei de stat la bugetul de stat din contul lui Lupăcescu Nicolae.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 noiembrie 2021, Lupăcescu Nicolae a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 19 octombrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către SRL „Cereal Logistic”, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea integrală.

Prin decizia din 30 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir, a fost admis apelul declarat de Nicolae Lupăcescu, a fost casată integral hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 19 octombrie 2021 și a fost pronunțată o hotărâre nouă prin care.

S-a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Cereal Logistic” către Lupăcescu Nicolae privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, restituirea îmbogățirii fără justă cauză.

S-a încasat de la Lupăcescu Nicolae în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, datoria în sumă de 215 000 de lei cu statut de împrumut, și dobândă de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei.

S-a încasat în beneficiul statului de la Nicolae Lupăcescu taxa de stat în cuantum de 6 847 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a obligat SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, la plata taxei de stat în beneficiul statului în cuantum de 50 000 de lei în termen de 6 luni de la data pronunțării deciziei, 30 decembrie 2022 până la 30 iunie 2023.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Vladimir Balan a expediat în adresa lui Nicolae Lupăcescu la data de 08.04.2021; 26.04.2021 somații prin care s-a solicitat restituirea de către ultimul a împrumutului în sumă de 215 000 lei și sumei de 4 705 900 lei cu statut de îmbogățire fără justă cauză. Notificările date au fost restituite apelantului-reclamant cu mențiunea agentului poștal „nereclamat”. Or, prin prisma prevederilor art. 22 alin.4 lit. b) din Cod civil consideră că notificările au ajuns la destinatar, fiind predate la adresa poștală indicate în acest scop de Nicolae Lupăcescu în contractul de împrumut: mun. Bălți, str. M. Viteazu, nr. 71 ap. 37. Prin urmare, lichidatorul SRL „Cereal Logistic”

administratorul autorizat Balan Vladimir a reținut că împrumutul a devenit scadent la 08.04.2021.

Astfel, apelantul-pârât Nicolae Lupăcescu, fiind în întârziere din 08.04.2021 este obligat la plata unei dobânzi de întârziere în beneficiul SRL „Cereal Logistic” în sumă de 13.244,29 lei, reieșind din suma datorară de 215.000 lei, potrivit calcului dobânzii de întârziere după formula $D(\text{suma datoriei}) \times (X(\text{rata de refinanțare a BNM}) + 9\%) / 365 \text{ zile} \times Y$ (numărul de zile de întârziere pentru perioada solicitată: 09.04.2021 – 18.10.2021 – 193 zile (f.d.60).

A susținut Curtea de Apel Bălți că, este întemeiată solicitarea lichidatorului SRL „Cereal Logistic”, administratorului autorizat Balan Vladimir împotriva lui Nicolae Lupăcescu privind încasarea împrumutului în sumă de 215 000 de lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei, iar solicitarea privind încasarea sumei de 4 705 900 de lei cu statut de îmbogățire nejustificată, este neîntemeiată. Această convingere a survenit în temeiul circumstanțelor stabilite în coroborare cu norme de drept în vigoare la data îmbogățirii nejustificate – 2017.

În contextul pretenției reclamantului-apelant privind restituirea mijloacelor bănești obținute fără justă cauză, instanța de apel a menționat că, îmbogățirea nejustificată dă naștere la un raport obligațional, prin care îmbogățitul e obligat să restituie însărăcitului valoare îmbogățirii, doar în cazul în care însărăcitul a confirmat micșorarea patrimoniului său, ca o consecință a măririi patrimoniului îmbogățitului.

La caz, reclamantul-apelant lichidatorul SRL „Cereal Logistic” nu a confirmat majorarea fără justă cauză a patrimoniului apelantului-pârât Nicolae Lupăcescu din contul patrimoniului SRL „Cereal Logistic”.

Drept urmare, apelantul-pârât Nicolae Lupăcescu a prezent, în instanța de apel, înscrisuri în susținerea poziției sale precum că nu a însușit mijloacele bănești ridicate de pe conturile bancare ale societății ci în scopul achiziționării mărfurilor și decontărilor cu agenți economici SRL „CRT-Montaj” și SC „Olgzavas-Grup” SRL. Acte de achiziție a mărfurilor seria DAA nr.11768681 din 06 octombrie 2017 – la suma de 323000 lei (f.d.136); seria DAA nr.11768682 din 07 octombrie 2017 - la suma de 206500 lei(f.d.137); seria DAA nr.11768680 din 05 octombrie 2017 - 84000 lei(f.d.138); seria DAA nr.11768679 din 04 octombrie 2017 – 266000 lei (f.d.139), în total 879.500 lei; actul de verificare a decontărilor între SRL „Cereal Logistic” și SRL „CRT-Montaj” potrivit căruia rulajul decontărilor începând cu 14.07.2017 – 31.12.2017 constituia suma de 4 795 252,50 de lei; Act de verificare a decontărilor în perioada 08.2017-12.2017 – rulajul fiind de 445215 de lei.

Astfel, instanța de apel a invocat că apelantul-reclamant SRL „Cereal Logistic” nu a combătut înscrisurile prezentate de apelantul-pârât Nicolae Lupăcescu. Mai mult ca atât, apelantul-reclamant lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, administratorul autorizat Vladimir Balan, nu a prezentat probe certe și concludente că mijloacele bănești ridicate pentru achiziționarea mărfurilor au fost trecute în patrimoniul apelantului-pârât Nicolae Lupăcescu.

Mai mult, reclamantul-apelant SRL „Cereal Logistic”, în procedura falimentului, nici în instanța de fond și nici în cea de apel nu a confirmat existența cumulului condițiilor îmbogățirii fără justă cauză de către Lupăcescu Nicolae și anume: mărirea patrimoniului lui Nicolae Lupăcescu, prin dobândirea unei valori apreciabile în bani; micșorarea patrimoniului SRL „Cereal Logistic”, ca o consecință a măririi celui

dintâi; existența unei legături între sporirea patrimoniului lui Nicolae Lupăcescu și diminuarea patrimoniului SRL „Cereal Logistic”.

Prin urmare, acest fapt constituie temei de respingere a acțiunii formulate de lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în procedura falimentului, administratorul insolvabilității Balan Vladimir către Nicolae Lupăcescu cu privire la restituirea mijloacelor bănești obținute fără justă cauză (îmbogățire nejustificată).

Cu referire la cheltuielile de judecată, Curtea de Apel Bălți a ajuns la concluzia de a admite în parte cererea de chemare în judecată formulată de SRL „Cereal Logistic” în proces de insolvabilitate, iar la depunerea acțiunii în judecată reclamantul nu a achitat taxa de stat, fiind amânată potrivit prevederilor art. 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă, or, instanța de apel a considerat necesar de a obliga SRL „Cereal Logistic” în proces de insolvabilitate la plata taxei de stat proporțional cererii respinse, în cuantum de 50 000 de lei în termen de 6 luni de la data pronunțării prezentei decizii, 30.12.2022 până la 30.06.2023. totodată în latura acțiunii admise, instanța a încasat de la Nicolae Lupăcescu taxa de stat în beneficiul statului în sumă de 6 847 de lei.

La 22 martie 2023, lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvabilitate, Balan Vladimir, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 30 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie menținută hotărârea instanței de fond (Vol.II, f.d. 1-3).

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate ilegal la dosar și a adoptat o decizie vădit neîntemeiată, care a dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

A menționat că ridicarea mijloacelor bănești în numerar, în sumă de 4 705 900 de lei din contul bancar al SRL „Cereal Logistic” de către Lupăcescu Nicolae se confirmă prin delegațiile de ridicare a numerarului și chitanțele de transmitere a banilor, eliberate de BC „Moldindconbank” SA și BC „Energbank” SA, anexate la dosar, care sînt confirmate atît de către intimat, cît și de către instanțele de apel și recurs. Din delegațiile menționate, rezultă că mijloacele bănești în numerar au fost ridicate cu scopul de achiziție a producției agricole. La fel, reieșind din probele anexate la dosar, în temeiul hotărârii din 14 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central privind constatarea insolvabilității SRL „Cereal Logistic”, lichidatorul a solicitat prin notificările din 15.07.2020 și 02.11.21 lui Lupăcescu Nicolae prezentarea tuturor documentelor contabile ale societății, informației despre bunurile societății, debitorii și creditorii ei, însă pînă în prezent nu a fost prezentat nici un document și nici nu a fost motivată nerambursarea împrumutului sau a banilor ridicați în numerar din contul bancar. Careva documente în această privință nu au fost prezentate.

A indicat recurentul că, doar în instanța de apel, după multiplele amânări a ședințelor de judecată și acordarea nejustificată de către instanța de apel a termenilor suplimentare pentru prezentarea probelor, intimatul a prezentat unele acte de achiziție a producției agricole, prin care pretinde că se argumentează modul de folosire a numerarului ridicat din contul bancar al SRL „Cereai Logistic”.

Consideră că instanța de apel a defavorizat SRL „Cereai Logistic” și a favorizat ilegal pe Lupăcescu Nicolae la administrarea probelor, acordarea nejustificată a

termenilor pentru prezentare, precum și a apreciat arbitrar probele prezentate de intimat, care de fapt nu confirmă modul și temeiul de utilizare a mijloacelor bănești ridicate în numerar din conturile SRL „Cereai Logistic”. Totodată, instanța de apel a admis nejustificat administrarea de noi probe în instanța de apel și a apreciat că acestea combat argumentele SRL „Cereai Logistic”, în situația în care aceste probe nu sînt relevante speței, nu confirmă circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar instanța de apel eronat a apreciat valoarea și esența acestora.

Astfel, în partea ce ține de probele suplimentare prezentate de intimat în instanța de apel și anume copiile actelor de achiziție din 04, 05, 06 și 07 octombrie 2017, remarcă că în primul rînd acestea nu sunt însoțite de nici un document de plata ce ar confirma achitarea mijloacelor bănești încasate din casa întreprinderii în favoarea vânzătorului.

Recurentul a remarcat că actele de achiziție sunt semnate din ambele părți de aceeași persoană, adică de către Lupăcescu Nicolae. Prin actele de achiziție prezentate de intimat în instanța de apel se invocă achiziția mărfurilor doar în valoare de 879 500 de lei, în condițiile în care prin cererea de chemare în judecată se pretinde încasarea unei datorii în mărime de 4 920 900 de lei, dintre care 215 000 lei aferent împrumutului acordat, iar 4 705 900 de lei aferent delegațiilor de ridicare a mijloacelor bănești din contul bancar al întreprinderii pentru achiziționarea producției agricole. Or, pentru datoria în mărime de 4 041 400 de lei în genere nu a fost prezentat nici un argument și nici o probă în acest sens.

A mai indicat recurentul că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Lupăcescu Nicolae nu a prezentat careva probe, informații privind stocurile de producție agricolă deținută de SRL „Cereai Logistic” în depozitele sale la situația din iulie-octombrie 2017.

Consideră recurentul că, beneficii puteau fi obținute doar de către Lupăcescu Nicolae ca rezultat al operațiunilor de sustragere din cont a mijloacelor SRL „Cereai Logistic” și evaziune fiscală prin ascunderea tranzacțiilor efectuate și neachitarea impozitelor din aceste tranzacții. La materialele cauzei nu a fost prezentată nici o factură fiscală care ar confirma că SRL „Cereai Logistic” a vândut SRL „CRT Montaj” sau SRL „Olgzavas-Grup” o anumită cantitate de producție agricolă în valoare de 4 705 900 lei, care ar fi fost achiziționată de către Lupăcescu Nicolae din contul mijloacelor bănești ridicate în numerar și nici careva documente de plată că aceste mijloace au fost achitate în numerar către persoanele fizice concrete de la care s-a achiziționat producția agricolă.

A susținut că afirmațiile instanței de apel precum că lichidatorul nu a confirmat majorarea fără justă cauză a patrimoniului lui Lupăcescu Nicolae, sînt vădit nefondate și reprezintă o apreciere arbitrară a probelor anexate la dosar. Ori, anume lichidatorul a prezentat la dosar probe care confirmă ridicarea banilor în numerar de către Lupăcescu Nicolae, fapt care nu a fost infirmat și combătut nici de intimat, nici de instanța de fond și apel, iar Lupăcescu Nicolae nu a confirmat unde au fost cheltuite aceste mijloace bănești și că aceste cheltuieli corespund scopului ridicării lor, că au fost folosiți în interesul SRL „Cereai Logistic”, dar nu în interesul său personal. Or, din probele anexate la dosar rezultă anume contrariul, că mijloacele bănești au fost încasate și au rămas în posesia lui Lupăcescu Nicolae, în lipsa unui temei legal, ceea ce și reprezintă o îmbogățire fără justă cauză.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 decembrie 2022.

La 01 martie 2023, copia deciziei din 30 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.183, vol.1).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir, la data de 22 martie 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Verificând decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recursuri, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că la caz se consideră admisibil recursul declarat de către lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir și se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01.09.2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie

temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 21 iunie 2021, reprezentantul SRL „Cereal Logistic”, lichidatorul Balan Vladimir, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Lupăcescu Nicolae, prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 4 920 900 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 4 803,63 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Cereal Logistic” împotriva lui Lupăcescu Nicolae privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, a încasat de la Lupăcescu Nicolae, în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, suma de 4 920 900 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei. De asemenea s-a încasat de la SRL „Cereal Logistic”, în contul statului, taxa de stat în sumă de 50 000 de lei în termen de nu mai târziu de 6 luni din data adoptării hotărârii și s-a respins pretenția SRL „Cereal Logistic” împotriva lui Lupăcescu Nicolae privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecând apelurile declarate de către lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir și de către Nicolae Lupăcescu, instanța de apel la 30 decembrie 2022 a casat integral hotărârea instanței de fond și a pronunțat o hotărâre nouă prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Cereal Logistic” împotriva lui Lupăcescu Nicolae, s-a încasat de la Lupăcescu Nicolae în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, datoria în sumă de 215 000 de lei cu statut de împrumut și dobândă de întârziere în sumă de 13 244,29 lei. S-a încasat în beneficiul statului de la Nicolae Lupăcescu taxa de stat în cuantum de 6 847 lei. S-a obligat SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, la plata taxei de stat în beneficiul statului în cuantum de 50 000 de lei în termen de 6 luni de la data pronunțării deciziei, 30 decembrie 2022 până la 30 iunie 2023. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției date, instanța de apel a constatat că, lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir a expediat în adresa lui Nicolae Lupăcescu la data de 08.04.2021, 26.04.2021 somații prin care s-a solicitat restituirea de către ultimul a împrumutului în sumă de 215 000 de lei și sumei de 4 705 900 de lei cu statut de îmbogățire fără justă cauză. Astfel, Nicolae Lupăcescu, fiind

în întârziere din 08.04.2021 este obligat la plata unei dobânzi de întârziere în beneficiul SRL „Cereal Logistic” în sumă de 13.244,29 de lei.

A mai invocat Curtea de Apel Bălți că, este întemeiată solicitarea lichidatorului SRL „Cereal Logistic”, administratorului autorizat Balan Vladimir împotriva lui Nicolae Lupăcescu privind încasarea împrumutului în sumă de 215 000 de lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei, iar solicitarea privind încasarea sumei de 4 705 900 de lei cu statut de îmbogățire nejustificată, este neîntemeiată.

La acest capitol, în susținerea poziției sale, instanța de apel a reținut că Nicolae Lupăcescu a prezentat, în instanța de apel, înscrisuri în susținerea poziției sale precum că nu a însușit mijloacele bănești ridicate de pe conturile bancare ale societății ci în scopul achiziționării mărfurilor și decontărilor cu agenți economici SRL „CRT-Montaj” și SC „Olgzavas-Grup” SRL, acte de achiziție a mărfurilor în sumă totală de 879 500 de lei și actul de verificare a decontărilor între SRL „Cereal Logistic” și SRL „CRT-Montaj” potrivit căruia rulajul decontărilor începând cu 14.07.2017 – 31.12.2017 constituia suma de 4 795 252,50 de lei și actul de verificare a decontărilor în perioada 08.2017-12.2017 – rulajul fiind de 445 215 de lei.

Totodată a mai reținut instanța de apel că SRL „Cereal Logistic” nu a combătut înscrisurile prezentate de către Nicolae Lupăcescu. Mai mult ca atât, lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, administratorul autorizat Vladimir Balan nu a prezentat probe certe și concludente că mijloacele bănești ridicate pentru achiziționarea mărfurilor au fost trecute în patrimoniul lui Nicolae Lupăcescu.

Analizând materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel neîntemeiat și pripit a adoptat soluția pe caz, respingând cererea de apel declarată de lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, administratorul autorizat Vladimir Balan și admitând apelul declarat de Nicolae Lupăcescu, fapt ce a dus la casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Cereal- Logistic”.

Prin urmare, se impune casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

La caz, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 și art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator anexat la dosar, precum normele de drept ce reglementează acest aspect.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel s-a expus în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei

și cadrului legal, fără a da o apreciere concretă și clară ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns.

Instanța de recurs menționează că conform prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Conform prevederilor art. 122 din Codul de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor. Se consideră inadmisibile probele obținute cu încălcarea prevederilor legii, cum ar fi inducerea în eroare a participantului la proces, încheierea actului de către o persoană neîmputernicită, încheierea defectuoasă a actului procedural, alte acțiuni ilegale. Se consideră inadmisibile probele ce nu au fost prezentate de participanții la proces până la data stabilită de judecător, cu excepția cazurilor prevăzute la art.119¹ și art.372 alin.(1).

Drept urmare, Curtea de Apel Bălți prin decizia contestată cu prezentul recurs de către lichidatorul SRL „Cereal Logistic”, administratorul autorizat Vladimir Balan, a casat integral hotărârea instanței de fond prin care s-a încasat de la Lupăcescu Nicolae, în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, suma de 4 920 900 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei și a emis o decizie nouă prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată, dispunând încasarea de la Lupăcescu Nicolae în beneficiul SRL „Cereal Logistic”, în proces de insolvabilitate, a datoriei în sumă de 215 000 de lei cu statut de împrumut și a dobânzii de întârziere în sumă de 13 244,29 de lei. În rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ajungând la o asemenea concluzie, instanța de apel s-a bazat și a dat o apreciere eronată probelor suplimentare prezentate de către intimat în instanța de apel și anume copiile actelor de achiziție din 04, 05, 06 și 07 octombrie 2017 (f.d. 136,139, vol. 1). Or, acestea nu sunt însoțite de nici un document de plată care ar confirma achitarea mijloacelor bănești încasate de la SRL „Cereal Logistic” în favoarea vânzătorului.

De asemenea, completul de judecată reține că, prin actele de achiziție prezentate de către Lupăcescu Nicolae în instanța de apel s-a invocat achiziția mărfurilor doar în valoare de 879 500 de lei, iar prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat încasarea unei datorii în mărime de 4 920 900 de lei, dintre care 215 000 lei aferent împrumutului acordat. Or, intimatul nu a prezentat nici o probă unde este marfa achiziționată prin actele nominalizate și ce a făcut cu ea, nefiind prezentat nici un argument și nici o probă cu privire la datoria restantă.

Drept urmare, intimatul, Lupăcescu Nicolae nu a argumentat și nu probat care a fost totuși scopul ridicării banilor, conform delegațiilor de ridicare a mijloacelor bănești din contul bancar al SRL „Cereal Logistic” pentru achiziționarea producției agricole, transmiterii către alte companii și vânzarea ulterioară a acestei producții către persoane terțe persoane.

Ținând cont de constatările respective, instanța de apel urma să verifice oportunitatea îmbogățirii fără justă cauză de către Lupăcescu Nicolae și dezavantajarea SRL „Cereal Logistic” cu suma de 4 705 900 de lei, ce constituie suma

ridicată în numerar de pe contul bancar de către intimat. Or, instanța ierarhic inferioară nu a dat apreciere faptului că conform delegațiilor de retragere a numerarului din contul bancar, Lupăcescu Nicolae a încasat mijloace bănești în sumă de 4 705 900 de lei pentru achiziționarea producției agricole.

În acest aspect, este evident că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esența argumentelor expuse, prin urmare, fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezenta cerere în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Așa dar, prin prisma efectului devolutiv al apelului cu care a fost investit prin lege, instanța de apel avea obligația la judecarea fondului cauzei să stabilească cert care sunt pretențiile reclamantului față de pârât și asupra cărora urmează să se expună prin hotărâre, iar reieșind din acestea să determine raportul material-litigios dintre părți și a obiectului probațiunii, ceea ce presupune conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților.

Prin urmare, instanța de apel urma să dea ajutor participanților la proces în privința precizării cât mai clare a pretențiilor sale în cazul în care formulările acestuia sunt improprii, ambigui și împiedică determinarea exactă a obiectului acțiunii.

În atare circumstanțe, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante cazului, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Drept urmare, instanța de recurs remarcă că, întru judecarea justă și corectă a litigiului, urmare a identificării în substanță a obiectului litigiului, instanța de apel era obligată să se expună și să dea apreciere tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce direct rezultă din prevederile art. 373 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de precedent, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Cereal Logistic”, în proces de insolvență, Balan Vladimir.

Se casează integral decizia din 30 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cereal Logistic”, în proces de insolvență împotriva lui Lupăcescu Nicolae cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni